

**Preiļu 1.pamatskolas
audzināšanas darba**

programma

**2022./2023. –
2024./2025.**

Izglītības iestādes misija –

“Atvērti, lai mācītos”

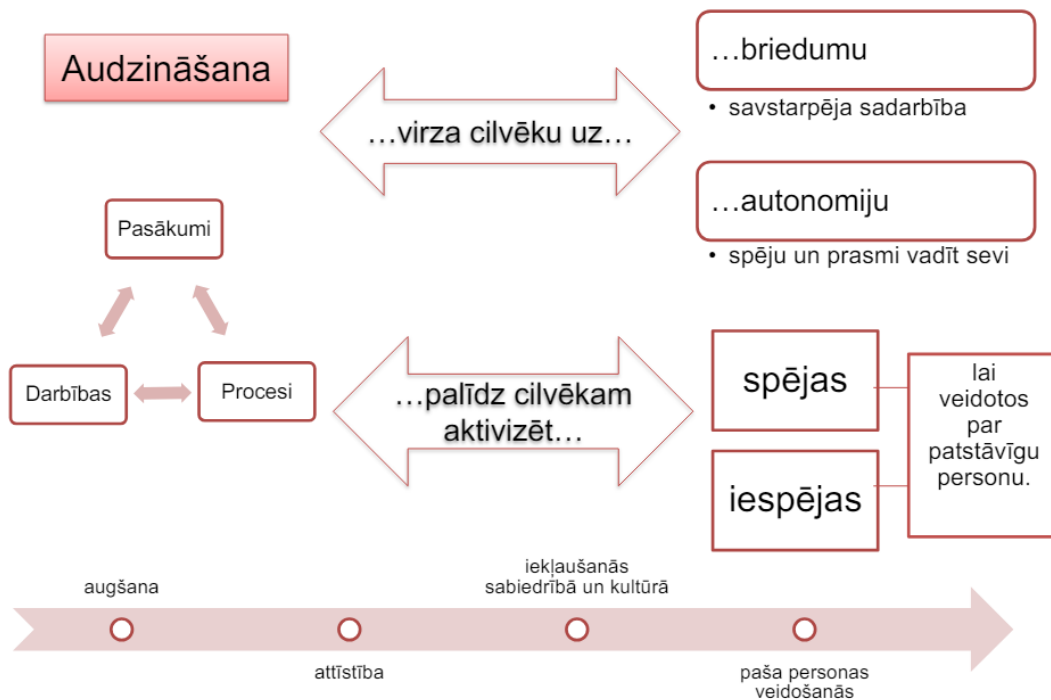
Izglītības iestādes vīzija par izglītojamo –
**mūsdienīga, uz sadarbību vērsta skola, kuras vide veicina izglītojamo
individuālo izaugsmi, radošumu un atbildību par paveikto.**

Izglītības iestādes vērtības cilvēkcentrētā veidā –
atbildība, zinātkāre, tradīcijas.

1. Mācību un audzināšanas darba īstenošanas principi

Preiļu 1.pamatskolas audzināšanas programma balstās uz valsts politiku skolēnu līdzatbildības un dzīvesprasmju attīstībā, personīgās karjeras izaugsmē, vecāku (ģimenes) nozīmīgo lomu sadarbībai ar skolu vienotu vērtībizglītības principu iedzīvināšanu, dažādu institūciju un sabiedrības atbalstu skolēniem un izglītības kvalitatīvi jaunas pieejas nostiprināšanai, kurā vienlaicīgi ar izglītības apguvi pastāv skolēna ieinteresētība savas dzīves veidošanā.

- Audzināšana ir mērķtiecīgi organizēta izglītības procesa neatņemama sastāvdaļa, izglītojamā vispusīgas, tajā skaitā tikumiskās, attīstības veicināšana un attieksmju veidošana.
- Audzināšana ir virzīta uz sociālās un kultūras pieredzes ieguvu, izglītojamo emocionālā intelekta attīstību un pašregulāciju, vērtību sistēmas veidošanos un tikumu izkopšanu (vērtībizglītošanu) attiecību veidošanai, sadarbībai, pilsoniski atbildīgai un veiksmīgai dzīvei sabiedrībā.
- Audzināšana ir cieši saistīta ar pašaudzināšanu (pašizziņu un pašpilnveidi).
- Izglītības procesā veicina izglītojamā izpratni, atbildīgu attieksmi un rīcību, kas apliecina šādas vērtības–dzīvība, cilvēka cieņa, brīvība, ģimene, laulība, darbs, daba, kultūra, latviešu valoda un Latvijas valsts.

2. Audzināšanas darbību reglamentējošie dokumenti valstī

1. Izglītības likums.
2. Bērnu tiesību aizsardzības likums.
3. ANO Konvencija par bērnu tiesībām.
4. MK noteikumi Nr.480 (Rīgā 2016.gada 15.jūlijā) "Izglītojamo audzināšanas vadlīnijas un informācijas, mācību līdzekļu, materiālu un mācību un audzināšanas metožu izvērtēšanas kārtība".
5. MK noteikumi Nr.747 (Rīgā 2018. gada 27. novembrī (prot. Nr. 56 38. §) "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības programmu paraugiem".
6. MK noteikumi Nr. 474 (Rīgā 2023. gada 22. augustā) "Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos".

3. Preiļu 1.pamatskolas audzināšanas darbu reglamentējošie dokumenti:

- skolas nolikums
- skolas attīstības plāns
- skolas iekšējās kārtības un drošības noteikumi izglītojamajiem
- skolas audzināšanas darba programma
- skolas audzināšanas darba plāns
- klašu audzinātāju dokumentācija
- interešu izglītības programma
- karjeras izglītības programma

4. Preiļu 1.pamatskolas prioritātes audzināšanas darbā.

2022. /2023.m.g.

1. Nodrošināt atbalstu ikvienam izglītojamajam, veicinot brīvas un atbildīgas personības veidošanos.
2. Rosināt izglītojamos mērķtiecīgi pētīt savas karjeras izvēles iespējas.
3. Sekmēt izglītojamo izpratni par veselīga dzīvesveida nepieciešamību.

2023. /2024.m.g.

1. Veicināt izglītojamo sociāli emocionālo mācīšanos, ieviešot sociāli emocionālās mācīšanās atbalstošas mācību metodes un novērtēšanas rīkus.
2. Sekmēt izglītojamo izpratni par savu rīcību, vajadzībām, interesēm un atbildīgu attieksmi par sasniegtajiem rezultātiem, attīstot pašnovērtēšanas prasmes.
3. Veicināt izglītojamo visaptverošu izpratni par vērtībām un skolas vērtību – atbildība, zinātkāre, tradīcijas- iedzīvināšanu mācību stundās un ārpusstundu pasākumos.

2024. / 2025.m.g.

1. Pilnveidot saskarsmes un sociālās sadarbības un līdzdarbības prasmes, attīstīt spēju adaptēties un integrēties mainīgajā sociālajā vidē, apgūt prasmes sarunāties, saprasties un sadarboties.
2. Veicināt cieņu pret sevi un citiem, drošu paradumu izkopšanu, organizēt pasākumus skolēniem par drošības jautājumiem un rīcību ekstremālos apstākļos, veselīgu dzīvesveidu un atkarību profilaksi.
3. Atbalstīt skolēnu līdzpārvaldes darbību un veicināt tās pieredzes popularizēšanu, nodrošināt skolēnu līdzdalību skolas dzīves jautājumu risināšanā, spēju brīvi un patstāvīgi domāt un atbildīgi rīkoties.

5. Preiļu 1.pamatskolas mērķi un uzdevumi audzināšanas darbā.

Audzināšanas darba mērķis:

Organizēt un īstenot mērķtiecīgu un pēctecīgu audzināšanas darbu, lai radītu iespējas ikvienam un motivētu skolēnus darīt jēgpilnu un nozīmīgu darbu savai izaugsmei un sabiedrībai atbilstoši katra interesēm, spējām, izzinātajām vajadzībām:

- veicināt izglītojamā izpratni, atbildīgu attieksmi un rīcību, kas apliecina tādas vērtības kā dzīvība, cilvēka cieņa, brīvība, ģimene, laulība, darbs, daba, kultūra, latviešu valoda, Latvijas valsts;
- pilnveidot audzināšanas darbu izglītības procesā, veicinot pedagogu kompetenci audzināšanas darbā un skolēnu visaptverošu izpratni par vērtībām un pašaudzināšanas nozīmi personības izaugsmē, iedzīvinot būtiskākos izkopjamus tikumus, indivīda brīvas domāšanas un rīcības izpausmes-atbildību, centību, drosmi, godīgumu, gudrību, laipnību, līdzciecību, mērenību, savaldību, solidaritāti, taisnīgumu, toleranci;
- nodrošināt pedagogu kompetenču pilnveidi un metodisko atbalstu audzināšanas jomā;
- veicināt audzināšanas darbā iesaistīto pušu (pedagogs-skolēns-ģimene) sadarbību, līdzdalību un līdzatbildību mācību un audzināšanas jomā;
- veicināt skolas un valsts, pašvaldības un pašvaldības institūciju sadarbību.

Audzināšanas uzdevumi ir veicināt izglītojamo:

- spēju brīvi un patstāvīgi domāt un atbildīgi rīkoties,
- pašizziņu un gribas audzināšanu,
- brīvību kā iespēju īstenot savus centienus un mērķus,
- pašdisciplīnu, izpratni par pienākumiem un tiesībām
- cieņu pret dzīvību, sevi un citiem, drošu paradumu izkopšanu;
- orientāciju uz ģimeni;
- piederību Latvijas, Eiropas un pasaules kultūrtelpai un vērtībām;
- attieksmi pret darbu kā personības pašrealizācijas un eksistences līdzekļu iegūšanas veidu;

- nacionālās identitātes un valstiskuma apziņu, lojalitāti Latvijas valstij, Satversmei un patriotismu;
- sadarbību, pilsonisko līdzdalību;
- atbildību par dabas un apkārtējās vides aizsardzību un ilgtspēju.

Izkopjamie tikumi:

- atbildība –griba un spēja paredzēt savas izvēles un rīcības sekas un rīkoties, respektējot cita cilvēka cieņu un brīvību;
- centība –čaklums, uzcītība, rūpība un griba jebkuru darbu veikt pēc iespējas mērķtiecīgāk, kvalitatīvāk un produktīvāk;
- drosme –izlēmība, baiļu pārvarēšana, rakstura stingrība, situācijas novērtēšana un cienpilna rīcība, uzņēmība, centieni pēc taisnīgā un labā;
- godīgums –uzticamība, patiesums, vārdu un darbu saskaņa;
- gudrība –māka izmantot zināšanas labā veicināšanai savā un sabiedrības dzīvē;
- laipnība –vēlība, atsaucība pret citiem, pieklājība;
- līdzcietība –attīstīta empātija, vēlme iejusties otra pārdzīvojumos un aktīvs atbalsts;
- mērenība –rīcības un uzskatu līdzsvarotība, spēja nošķirt saprātīgas vēlmes no nesaprātīgām un atteikties no nevajadzīgā, atturēšanās no tā, kas traucē personas attīstību;
- savaldība –uzvedības un emociju izpausmju kontrole un vadība, respektējot savu un citu cilvēku brīvību, kā arī cienot sevi un citus;
- solidaritāte –savstarpējs atbalsts un rīcības saskaņotība, rūpes par savu, citu un kopīgu labumu, demokrātisks dialogs ar citiem;
- taisnīgums –godprātīga lemšana, cilvēktiesību un citu saprātīgu interešu un morāles normu ievērošana;
- tolerance –iecieta, vēlme izprast atšķirīgo (piemēram, cilvēka ārējo izskatu, veselības stāvokli, uzvedību, viedokli, ticību, paražas).

Attīstāmās kompetences:

- paškompetence (spēja izprast pašam sevi un reflektēt par savu dzīvi),
- sociālā kompetence (prasme analizēt sociālos procesus un izturēšanos, risināt konfliktus, palīdzēt citiem cilvēkiem un citas dzīvesprasmes),
- ētiskā kompetence (spēja apzināties vērtības un veidot kritisku attieksmi, pārdomātus spriedumus par sevi un citiem),
- eksistenciālā kompetence (prasme veidot jēgpilnu savu dzīvi: satiksmes drošība, darbība ekstremālās situācijās, veselīga dzīvesveida pamati utt.),
- kultūras kompetence (spēja izprast kultūrvēsturisko pieredzi).

6. Audzināšanas darba mērķu un uzdevumu realizēšana.

Preiļu 1.pamatskolā ikviens pedagogs iesaistās audzināšanā sadarbībā ar vecākiem un pašu skolēnu un audzināšanas darbs tiek īstenots visā izglītības procesā:

- mācību stundās;
- klases audzinātāja stundās;
- interešu izglītības programmās un citās ārpusstundu aktivitātēs;
- izglītības iestādes organizētajos pasākumos un projektos;
- starpbrīžos un ikdienas sadzīves situācijās.

Darbā ar izglītojamajiem:

- pievēršot uzmanību skolēnu savstarpējo attiecību kultūrai, konfliktu risināšanai, vardarbības mazināšanai, iecietības veicināšanai, savu pienākumu un tiesību ievērošanai, pamatvērtību popularizēšanai (klases stundas, diskusijas, pārrunas, tikšanās ar speciālistiem);
- atbalstot skolēnu pašpārvaldes “Kompass” darbību, nodrošinot skolēnu pašpārvaldes līdzdalību skolas dzīves jautājumu risināšanā (informēšana, pasākumu organizēšana, aptaujas, akcijas);
- veicinot skolā interešu izglītības programmu daudzveidību un to īstenošanu atbilstoši skolēnu interesēm (piedalīšanās skolas un ārpusskolas pasākumos);
- organizējot atbalsta pasākumus karjeras izglītības īstenošanā (Karjeras nedēļa, Ēnu dienas, klases stundas karjeras izglītībā, atvērto durvju dienas, anketēšana, ekskursijas, tikšanās ar vecākiem, skolas absolventiem, uzņēmējiem);
- organizējot pasākumus skolēniem par drošības jautājumiem un rīcību ekstremālos apstākļos, veselīgu dzīvesveidu un atkarību profilaksi (tikšanās ar speciālistiem, klases stundas, skolas un ārpusskolas pasākumi, projekti).

Darbā ar pedagogiem:

- veicinot pedagogu profesionālo pilnveidi (semināri, kursi, konferences, projekti);
- organizējot pasākumus pedagogu labās prakses un pieredzes apkopošanai un popularizēšanai audzināšanas darba jautājumos (pieredzes apmaiņas semināri, klases stundu vērošana).

Darbā ar skolēnu ģimenēm:

- rosinot vecākus iesaistīties sadarbības veicināšanā (skolas padome, sapulces, koncerti, vecāku dienas, izglītojošas nodarbības, projekti).

Darbā ar sadarbības institūcijām:

- veicinot sadarbību—skola, Bērnu tiesību aizsardzības inspekcija, valsts un pašvaldības policija, pašvaldība, Sociālais dienests, Bāriņtiesa.

7. Plānojamie audzināšanas darba rezultāti Preiļu 1.pamatskolā:

Izglītības procesā sasniedzamais rezultāts ir skolēna personība, kurai ir noteiktas zināšanas, prasmes un attieksmes, tādēļ mācības un audzināšana ir vienots process, kurā

- tiek veicināta skolēnu vērtīborientācija un attieksmes veidošana pret sevi, citiem cilvēkiem, darbu, dabu, kultūras vērtībām, sabiedrību un valsti;
- ārpusstundu aktivitātes un pasākumi ir vērsti uz skolēnu radošo un sociālo prasmju attīstību, vērtību orientāciju, karjeras izaugsmi;
- skolēni iesaistās tautas tradīciju un kultūrvēsturiskā mantojuma izzināšanā, saglabāšanā un pilnveidē, apkārtējās vides sakopšanā;
- padziļinājusies skolēnu izpratne un atbildība par cieņas pilnām savstarpējām attiecībām, mazinot neiecietību un vardarbību konfliktu risināšanā, kā arī par veselīgu dzīvesveidu un personiskās drošības jautājumiem. Skolēni iesaistās labdarības pasākumos un brīvprātīgo darbā;
- tiek atbalstīti pasākumi pedagogu labās prakses un pieredzes popularizēšanai un apgūšanai par audzināšanas darba jautājumiem;
- savas zināšanas pedagogijā un psiholoģijā skolotāji padziļina piedalotiesursos un semināros.;
- tiek īstenotas Karjeras izglītības un Skolas somas aktivitātes;
- pieaugusi vecāku informētība un aktivitāte, sadarbība ar izglītības iestādī;
- skolā tiek īstenots mērķtiecīgs un pārskatāmi koordinēts audzināšanas darbs, sadarbojoties izglītības iestādes pedagoģiskajam personālam, skolēniem un viņu ģimenēm un citām audzināšanas darbā iesaistītām institūcijām.

8. Preiļu 1.pamatskolas klases audzinātāja uzdevumi :

- rūpēties par pozitīvu sociāli emocionālo vidi klasē, attīstot cieņpilnas savstarpējās attiecības, risinot konfliktsituācijas, izzinot klasi dinamiskā attīstībā;
- atbalstīt ikvienu skolēnu, lai viņš varētu mācīties atbilstoši savam potenciālam un labi justies klasē, skolā;
- apzināti plānot un organizēt tādu klases stundas saturu, kas ir vajadzīgs un jēgpilns konkrētajai klasei, nedublējot jau mācību stundās iegūtās zināšanas, apgūtās prasmes un attieksmes;

- komunicēt un sadarboties ar klases skolēniem, t.sk. skolēnu pašpārvaldi, plānojot un organizējot kopīgus ārpusstundu pasākumus klasei un iesaistoties un līdzdarbojoties skolas dzīvē;
- sadarboties ar kolēģiem, atbalsta personālu (sociālais pedagogs, skolas psihologs, karjeras konsultants, medicīniskais personāls u.c.) un skolēna vecākiem/ģimeni .

9. Preiļu 1.pamatskolas klases audzinātāja dokumenti:

- klases audzināšanas darba plānojums un klases stundu tematika;
- iekšējās kārtības noteikumi un drošības instruktāžas;
- skolēnu pedagoģiskās izpētes materiāli (skolēnu dalība interešu izglītības programmas pulciņos, individuālās sarunas, skolēna pašnovērtējums 1. un 2.semestra beigās, klases pašnovērtējums jeb CV gada beigās u.c.);
- materiāli par audzināšanas darbu klasē (foto, plakāti, prezentācijas u.c.);
- vecāku sapulču protokoli;
- ekskursiju (pārgājienu) pieteikumi;
- diplomi, pateicības u.c. apstiprinājumi par klases aktivitāti un dalību pasākumos, konkursos, projektos utt.;
- klases audzinātāja darba izvērtējums (mācību gada beigās).

10. Klases audzināšanas darba plānojums, klases stundu ieteicamās tēmas.

Klases audzinātājs izstrādā savu audzināšanas darba plānojumu, kurā ietver:

- klases stundas,
- skolēnu pedagoģisko izpēti,
- skolotāju, skolēnu un ģimenes sadarbību,
- ārpusstundu aktivitātes.

Klases stundu plāns tiek veidots 30 - 35 klases stundām (9. kl. –33 stundas), ņemot vērā klases vajadzības, klases audzinātājs izvēlas nepieciešamo stundu skaitu tematu apguvei, klases stundās izmantojamās metodes un paņēmienus.

Klases stundas klases audzinātājs pēc nepieciešamības stundas var plānot kā organizatoriskās, gatavojoties dažādiem pasākumiem.

Klases stundu laikā var būt organizēti pasākumi, tikšanās visām klasēm kopā vai atsevišķām klašu grupām, kas atbilst pasākumu tematiskajām grupām.

Klases stundās aplūkojamās tēmas ir vērtībizglītība, uzvedība un saskarsmes kultūra, patriotisms un pilsoniskā līdzdalība, veselīga dzīvesveida pamati un atkarību profilakse, darbība ekstremālās situācijās un satiksmes drošība, karjeras izvēle,

personības attīstība, līderība, kritiskā domāšana, radošā domāšana, finanšu prātība, uzņēmējspējas”.

Klases stundu tematiskās grupas:

1. Sevis izzināšana un pilnveidošana;
2. Piederība valstij;
3. Pilsoniskā līdzdalība;
4. Karjeras izvēle;
5. Veselība un vide;
6. Drošība

Sevis izzināšana un pilnveidošana.

Mērķis: Sniegt atbalstu skolēnam sevis izzināšanas un mērķtiecīgas pašattīstības virzības procesā.

Uzdevumi:

Radīt skolēnam iespēju

- izprast pašam sevi, apzināties savas attieksmes un rīcību;
- iegūt pieredzi, kā veidot pašam savu dzīvi, attiecības ar sevi un citiem;
- attīstīt savu pašapziņu;
- domāt un rīkoties patstāvīgi, uzņemoties atbildību par savu rīcību.

Piederība valstij.

Mērķis: Akcentēt skolēnu personisko lomu un uzdevumus ģimenes attiecībās, klases un skolas dzīves pilnveidošanā, piederības veidošanā savam novadam, pilsētai, reģionam un valstiskās apziņas stiprināšanā.

Uzdevumi:

- veidot pozitīvas attiecības starp ģimenes locekļiem, klases un skolasbiedriem;
- attīstīt iniciatīvu, prasmi uzņemties pienākumus un būt atbildīgam par to izpildi;
- apgūt prasmes sadarboties ar vienaudžiem un dažādu paaudžu cilvēkiem;
- izprast un respektēt citu cilvēku atšķirības un vajadzības;
- stiprināt patriotismu, lojalitāti un piederību skolai, novadam, pilsētai, valstij.

Pilsoniskā līdzdalība.

Mērķis: Veicināt skolēnu izpratni par indivīda un sabiedrības mijiedarbību, līdzatbildību par apkārtējiem procesiem un personīgās aktivitātes nozīmi sabiedrisko notikumu veidošanā un dzīves kvalitātes uzlabošanā.

Uzdevumi:

- apgūt prasmes iesaistīties daudzveidīgā sabiedriskajā darbībā un veidot priekšstatus par pilsoniskās līdzdalības iespējām;

- veidot izpratni par savām un citu tiesībām un pienākumiem un to ievērošanu;
- analizēt savu pieredzi un attīstīt kritisko spriestspēju par sabiedriskajiem procesiem, veidot tolerantu attieksmi pret citādo sev līdzās;
- attīstīt prasmes, atbildību un pilnveidot kompetences ilgtspējīgas attīstības jautājumos.

Karjeras izvēle.

Mērķis: Sekmēt skolēnos izpratni par izglītības lomu cilvēka dzīvē un veicināt mērķtiecīgu karjeras izvēli.

Uzdevumi:

- apzināties mācību, darba un saturīga brīvā laika pavadīšanas nozīmi karjeras izvēles procesā;
- veidot prasmi salīdzināt un samērot personiskos sasniegumus un īpašības ar tiem nosacījumiem, kas nepieciešami tālākai izglītības turpināšanai un savas karjeras veidošanai;
- attīstīt prasmes, kas nepieciešamas savas karjeras attīstības plānošanā, lai sekmīgi konkurētu darba tirgū.

Veselība un vide.

Mērķis: Rosināt skolēnus ievērot veselīgu dzīvesveidu un izprast apkārtējo vidi kā nosacījumu dzīves kvalitātes nodrošināšanai.

Uzdevumi:

- iegūt augstu pašapziņu un pozitīvu pašnovērtējumu (justies labi, prast rūpēties par sevi un savu ķermeni);
- apgūt iemaņas un prasmes, kas palīdzētu pieņemt atbildīgus lēmumus savai fiziskai, psihiskai un sociālai attīstībai;
- atbilstoši rīkoties ar atkarību izraisošo vielu (tabaka, alkohols, narkotiskās, psihotropās, kā arī jaunās psihoaktīvās vielas u.c.) lietošanu saistītās situācijās vai nonākot saskarē ar atkarību izraisošiem procesiem (azartspēles, jaunās tehnoloģijas u.c.);
- veidot pozitīvu attieksmi pret apkārtējo vidi.

Drošība.

Mērķis: Veidot skolēnos izpratni par drošības jautājumu apguves nepieciešamību un ievērošanu ikdienā savas un citu drošības un veselības saglabāšanā.

Uzdevumi:

- rosināt izpratni par drošību dažādās situācijās;
- attīstīt prasmes novērtēt drošību un rīkoties dažādās situācijās;
- sekmēt skolēnu atbildību lēmumu pieņemšanā savas un līdzcilvēku drošības nodrošināšanā.

Klases stundu tematiskais sadalījums.

Temati	1.kl.	2.kl.	3.kl.	4.kl.	5.kl.	6.kl.	7.kl.	8.kl.	9.kl.
Sevis izzināšana un pilnveidošana	8	8	8	10	10	10	9	9	8
Piederība valstij	8	9	9	7	9	7	8	8	6
Pilsoniskā līdzdalība	4	3	3	2	4	2	2	4	2
Karjeras izvēle	3	3	3	3	3	3	4	6	6
Veselība un vide	6	6	6	8	4	8	8	4	8
Drošība	6	6	6	5	5	5	4	4	3
Kopā	35	35	35	35	35	35	35	35	33

Klases audzināšanas stundu tematiskai plānošanai ieteicams izmantot 2016. gadā Valsts izglītības satura centra izstrādātos metodisko materiālus “Ieteikumi Klases stundu programmas īstenošanai” un „Klases stundu programmas paraugs”

https://registri.visc.gov.lv/audzinasana/dokumenti/metmat/ieteikumi_klases_st_progr_ist.pdf

Preiļu 1.pamatskola
01.09.2022.